Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2024/588

19.2.2024.

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2024/588

(2024. gada 6. februāris)

par pieprasījumu reģistrēt Eiropas pilsoņu iniciatīvu "Eiropas kanabisa iniciatīva" saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/788

(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/788 (2019. gada 17. aprīlis) par Eiropas pilsoņu iniciatīvu ([1]) un jo īpaši tās 6. panta 2. un 3. punktu,

tā kā:

(1) Komisijai 2024. gada 12. janvārī tika iesniegts pieprasījums reģistrēt Eiropas pilsoņu iniciatīvu "Eiropas kanabisa iniciatīva".

(2) Pirms tam 2023. gada 6. novembrī Komisijai tika iesniegts pieprasījums reģistrēt Eiropas pilsoņu iniciatīvu ar tādu pašu nosaukumu.

(3) Komisija 2023. gada 6. decembra vēstulē (C(2023) 8548 final) saskaņā ar Regulas (ES) 2019/788 6. panta 4. punktu informēja organizatoru grupu, ka attiecībā uz 2023. gada 6. novembrī iesniegto reģistrācijas pieprasījumu ir izpildītas minētās regulas 6. panta 3. punkta pirmās daļas a), d) un e) apakšpunktā noteiktās reģistrācijas prasības un ka regulas 6. panta 3. punkta pirmās daļas b) apakšpunkts nav piemērojams. Tomēr Komisija arī paskaidroja, ka iniciatīva attiecībā uz pirmo un otro no četriem mērķiem neatbilst Regulas (ES) 2019/788 6. panta 3. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā noteiktajai prasībai. Pirmajā mērķī Komisijai tiek prasīts "aicināt dalībvalstis veicināt uz cilvēktiesībām vērstu kanabisa politiku, kas izslēdz krimināl sodu un administratīvu sodu piemērošanu par pieaugušo personīgiem mērķiem veiktu auga un tā atvasinājumu lietošanu, glabāšanu un audzēšanu". Lai gan Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 83. pants nodrošina juridisko pamatu, kas vajadzīgs, lai paredzētu noteikumu minimumu noziedzīgu nodarījumu un sankciju definēšanai attiecībā uz īpaši smagiem noziegumiem ar pārrobežu dimensiju (tostarp nelegālu narkotiku tirdzniecību), tomēr noteiktas rīcības izslēgšana no kriminālatbildības pārsniedz noteikumu minimuma paredzēšanu. Tāpat Līgumos nav paredzēts atbilstošs juridiskais pamats administratīvu sodu izslēgšanai par šādu rīcību. Tāpat otrais mērķis, ar kuru Komisija tiek aicināta "neiejaukties dalībvalstu izvēlē pieņemt noteikumus par likumīgu tirgu kanabisa lietošanai pieaugušajiem, reaģējot uz situāciju attiecīgajā valstī", acīmredzami pārsniedz Komisijas pilnvaras ierosināt tiesību aktus, jo šis mērķis neveicinātu iekšējā tirgus izveidi un darbību, kā noteikts LESD 114. pantā. Attiecībā uz trešo un ceturto mērķi Komisija secināja, ka šie mērķi acīmredzami nepārsniedz Komisijas pilnvaras ierosināt tiesību aktu Līgumu īstenošanas vajadzībām.

(4) Tāpēc Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2019/788 6. panta 4. punkta pirmo daļu informēja organizatorus, ka viņi var vai nu grozīt iniciatīvu, lai ņemtu vērā Komisijas novērtējumu, vai arī sākotnējo iniciatīvu atstāt nemainīgu vai atsaukt saskaņā ar Regulas (ES) 2019/788 6. panta 4. punkta otro daļu.

(5) Organizatoru grupa 2024. gada 12. janvārī iesniedza grozītu iniciatīvu.

(6) Organizatori ir formulējuši trīs mērķus, ko tiecas sasniegt ar grozīto iniciatīvu. Pirmkārt, organizatori aicina Komisiju "sasaukt Eiropas pilsoņu" asambleju par kanabisa politiku plašākā perspektīvā attiecībā uz: vienotu sodu mērogu visā ES; dalībvalstu politikas saskaņotību; ES pilsoņu iespēju apspriest šo sensitīvo jautājumu savā starpā un ar iestādēm. Otrkārt, organizatori aicina Komisiju "veicināt piekļuvi medicīniskajam kanabisam, pamatojoties uz zinātniskiem pierādījumiem un pacientu pieredzi, un atļaut ārstnieciskiem mērķiem izrakstīta kanabisa un tā

([1]) OV L 130, 17.5.2019., 55. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/788/oj.

atvasinājumu pārvadāšanu visā ES nolūkā nodrošināt tiesību uz veselību pilnīgu izmantošanu". Treškārt, organizatori lūdz Komisiju "piešķirt nepieciešamos resursus kanabisa, tostarp augu izcelsmes un tradicionālajā medicīnā, ārstniecisko mērķu izpētei un dalīties ar rezultātiem starptautiskā mērogā".

(7) Otrais un trešais mērķis ir tādi paši kā 2023. gada 6. novembrī iesniegtās iniciatīvas trešais un ceturtais mērķis.

(8) Grozītās iniciatīvas pielikumā sniegta sīkāka informācija par tās priekšmetu, mērķiem un kontekstu. Tajā paskaidrots, ka Savienība "ir pakāpeniski pieņēmusi kopējas nostājas par inovatīvām pieejām uz cilvēktiesībām vērstai politikai narkotiku jomā" un ka vairākas dalībvalstis "ir īstenojušas būtiskas izmaiņas valsts politikā, kas attiecas uz kanabisa nemedicīnisku un nezinātnisku lietošanu". Tajā ir atsauce uz Padomes Pamatlēmumu 2004/757/TI ([2]), norādot, ka "tas vairs neatbilst jaunākajām norisēm narkotiku kontroles jomā un neatspoguļo starptautiskos un valstu ieteikumus", tostarp ANO augstā cilvēktiesību komisāra 2023. gada ziņojumā iekļautos ieteikumus. Pielikumā ir minēta arī ES stratēģija narkotiku jomā un norādīts, ka "ievērojama progresa trūkums nelikumīgu narkotiku izplatības ierobežošanā Eiropā liek radikāli pārdomāt pieeju, kas gadu desmitiem nav samazinājusi narkotiku pieprasījumu un piedāvājumu".

(9) Attiecībā uz grozītās iniciatīvas pirmo mērķi Komisija apzinās, ka organizatoru grupa aicina Komisiju sasaukt Eiropas pilsoņu asambleju vai līdzīgu forumu ar mērķi plašākā perspektīvā apspriest kanabisa politiku. Organizatori neaicina Komisiju iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu Līgumu īstenošanas vajadzībām.

(10) Līguma par Eiropas Savienību 11. panta 4. punkts un Regulas (ES) 2019/788 1. pants piešķir Savienības pilsoņiem tiesības aicināt Komisiju savu pilnvaru ietvaros iesniegt atbilstošu priekšlikumu par jautājumiem, par kuriem šie pilsoņi uzskata, ka Līgumu īstenošanas vajadzībām ir nepieciešams Savienības tiesību akts.

(11) Regulas (ES) 2019/788 6. panta 3. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā ir noteikts, ka Komisija iniciatīvu reģistrē, ja "neviena iniciatīvas daļa acīmredzami nepārsniedz Komisijas pilnvaras Līgumu īstenošanas vajadzībām iesniegt priekšlikumu par Savienības tiesību akta pieņemšanu".

(12) Attiecībā uz grozītās iniciatīvas pirmo mērķi Komisija secina, ka tas neatbilst Regulas (ES) 2019/788 6. panta 3. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā noteiktajai juridiskajai prasībai, jo ar to Komisija netiek aicināta Līgumu īstenošanas nolūkā iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu.

(13) Attiecībā uz grozītās iniciatīvas otro mērķi LESD 168. panta 6. punkts ļautu Komisijai ierosināt Padomes ieteikumu mērķiem, kas izklāstīti LESD 168. pantā par sabiedrības veselību. Šādā ieteikumā dalībvalstis varētu tikt aicinātas: a) "veicināt piekļuvi medicīniskajam kanabisam, pamatojoties uz zinātniskiem pierādījumiem un pacientu pieredzi", un b) "atļaut ārstnieciskiem mērķiem izrakstīta kanabisa un tā atvasinājumu pārvadāšanu visā ES nolūkā nodrošināt tiesību uz veselību pilnīgu izmantošanu", ja vien abos gadījumos darbības joma attiecas tikai uz kanabisa likumīgu izmantošanu. Tomēr LESD 168. pants nenodrošina juridisko pamatu pasākumiem, kas saistīti ar dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanu šajā jomā.

(14) Attiecībā uz grozītās iniciatīvas trešo mērķi LESD 173. panta 3. punkts, 182. panta 1. punkts, 183. pants un 188. panta otrā daļa principā ļautu Komisijai ierosināt Savienības tiesību aktu ar mērķi piešķirt līdzekļus izpētei.

(15) Minēto iemeslu dēļ ierosināto pilsoņu iniciatīvu būtu daļēji jāreģistrē attiecībā uz otro un trešo mērķi saskaņā ar Regulas (ES) 2019/788 6. panta 4. punkta trešās daļas b) apakšpunktu, jo tikai šīs iniciatīvas daļas nav acīmredzami ārpus Komisijas pilnvarām Līgumu īstenošanas vajadzībām iesniegt priekšlikumu par Savienības tiesību akta pieņemšanu.

([2]) Padomes Pamatlēmums 2004/757/TI (2004. gada 25. oktobris), ar ko paredz minimuma noteikumus par noziedzīgu darbību pazīmēm un sodiem narkotisko vielu nelikumīgas tirdzniecības jomā (OV L 335, 11.11.2004., 8. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2004/757/oj).

(16) Minētais secinājums neskar novērtējumu par to, vai šajā gadījumā tiktu izpildīti konkrētie materiālie nosacījumi – ieskaitot atbilstību proporcionalitātes un subsidiaritātes principam un saderību ar pamattiesībām –, kas vajadzīgi, lai Komisija varētu rīkoties.

(17) Organizatoru grupa ir pienācīgi pierādījusi, ka iniciatīva atbilst Regulas (ES) 2019/788 5. panta 1. un 2. punktā izvirzītajām prasībām, un ir izraudzījusies kontaktpersonas saskaņā ar minētās regulas 5. panta 3. punkta pirmo daļu.

(18) Iniciatīva nav nedz acīmredzami aizskaroša, nenozīmīga vai provokatīva, nedz acīmredzamā pretrunā Savienības vērtībām, kas izklāstītas Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā, un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā paredzētajām tiesībām.

(19) Tāpēc iniciatīva "Eiropas kanabisa iniciatīva" būtu daļēji jāreģistrē attiecībā uz tās otro un trešo mērķi. Tādējādi paziņojumus par atbalstu šai iniciatīvai var vākt, ievērojot, ka iniciatīva attiecas uz šiem diviem mērķiem.

(20) Secinājums, ka daļējas reģistrācijas nosacījumi saskaņā ar Regulas (ES) 2019/788 6. panta 4. punkta trešās daļas b) apakšpunktu ir izpildīti, nenozīmē to, ka Komisija jebkādā veidā apstiprina iniciatīvā minēto faktu pareizību; par reģistrētās iniciatīvas saturu atbild vienīgi iniciatīvas organizatoru grupa. Reģistrētās iniciatīvas saturs pauž tikai organizatoru grupas viedokli, un nekādā gadījumā nevar uzskatīt, ka tas atspoguļo Komisijas viedokli,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Ar šo daļēji reģistrē Eiropas pilsoņu iniciatīvu "Eiropas kanabisa iniciatīva".

2. Paziņojumus par atbalstu minētajai iniciatīvai attiecībā uz tās otro un trešo mērķi vāc, apzinoties, ka tās mērķis ir panākt, lai Komisija Līgumu īstenošanas vajadzībām iesniegtu Savienības tiesību akta priekšlikumu, ar ko:

a) veicinātu piekļuvi medicīniskajam kanabisam, pamatojoties uz zinātniskiem pierādījumiem un pacientu pieredzi, un atļautu ārstnieciskiem mērķiem izrakstīta kanabisa un tā atvasinājumu pārvadāšanu visā Savienībā nolūkā nodrošināt tiesību uz veselību pilnīgu izmantošanu;

b) piešķirtu nepieciešamos resursus kanabisa ārstniecisko mērķu izpētei.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Eiropas pilsoņu iniciatīvas "Eiropas kanabisa iniciatīva" organizatoriem, kurus kontaktpersonu statusā pārstāv *Francesca CAPUOZZO* un *Georg WURTH*.

Strasbūrā, 2024. gada 6. februārī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētājas vietniece
Věra JOUROVÁ